

stilles det, at Konsularretterne i videst muligt Omfang anvender kinesisk Ret, og at der ikke anvendes udenlandsk Bisidder ved Behandlingen i de moderne kinesiske Retter af Sager, i hvilke Sagsøger er exterritorial Udlænding og Sagsøgte Kineser.

Disse Indstillinger har dog hidtil kun i begrænset Omfang givet sig Udslag i Praksis, og der er iøvrigt ikke indtraadt afgørende Ændringer i den hidtil gældende Tilstand. Det skal dog anføres, at den for Danske i Kina saa vigtige kinesiske Domstol i det internationale »Settlement« i Shanghai (Shanghai Provisional Court), der behandler alle Retssager i »Settlement«ets Omraade, med Undtagelse af Sager, der henhører under Konsularjurisdiktion, siden 1. Januar 1927, i Modsætning til, hvad der gjaldt indtil da, som Hovedregel træffer sine Afgørelser uden udenlandsk Bisidder.

Imidlertid er det lykkedes Nationalregeringen at opnaa, at de Lande, hvis ældre Traktater af Kina var blevet erklæret for ophørt at have Gyldighed, i de nye foreløbige Traktater, som nu er afsluttet med alle (med Undtagelse af Japan), i *Principet* har givet Afkald paa Exterritorialiteten. De nærmere Forudsætninger for disse Rettigheders faktiske Bortfald modificerer dog den øjeblikkelige Betydning af dette Resultat.

Angaaende de enkelte Artikler i *Traktaten samt Bilagene til denne* bemærkes følgende:

Art. I. Ved Bestemmelsen i første Afsnit om, at Toldtariffen og alle i Forbindelse hermed staaende Spørgsmaal udelukkende skal være undergivet de respektive Landes Lovgivninger, har Danmark anerkendt Kinas Toldautonomi.

Ved Artiklens andet Afsnit tilsikrer Parterne hinanden Mestbegunstigelse med Hensyn til Told og beslægtede Emner, saavel hvad angaar Indførsel som Udførsel.

Bestemmelsen er identisk med den tilsvarende Bestemmelse i de fleste andre af Kinas nyeste Traktater, og saavel den danske som de øvrige kontraherende Regeringer er ved Afsluttelsen af Traktaterne

gaaet ud fra, at der derved maatte være sikret *Varer* fra det paagældende Land Mestbegunstigelse i toldmæssig Henseende, saaledes at f. Eks. danske Varer, der indføres til Kina, under alle Omstændigheder skulde nyde den gunstigste Behandling i nævnte Henseende, uanset hvorfra og af hvem de indføres. Da den kinesiske Regering imidlertid syntes tilbøjelig til at fortolke Bestemmelsen som kun vedrørende de paagældende *Statsborgere*, har den danske Regering, ligesom forskellige andre Regeringer, ment at maatte sikre sig en udtrykkelig Tilkendegivelse fra den kinesiske Regering om, at Bestemmelsen maa forstaas som forudsat fra dansk Side, hvilket er sket ved en i Nanking den 13. Marts d. A. stedfunden Noteveksling.

Ifølge Artiklens tredje Afsnit forpligter Parterne sig til ikke at underkaste den anden Parts Statsborgere diskriminerende Behandling — i Forholdet til Landets egne eller et tredje Lands Statsborgere — forsaavidt angaar Afgifter, indre Paalæg eller Skatter, der staar i Forbindelse med Ind- eller Udførsel af Varer.

Art. II. Denne Artikel bestemmer, at den ene kontraherende Parts Statsborgere paa den anden Parts Territorium skal være undergivet dennes Lovgivning og dens Domstoles Jurisdiktion. Denne Bestemmelse, ved hvilken Danmark i *Principet* giver Afkald paa danske Statsborgeres Exterritorialitet i Kina, modificeres imidlertid væsentlig ved den til Traktaten som Bilag I knyttede Noteveksling mellem den danske Gesandt og den kinesiske Udenrigsminister, jfr. nedenfor.

Artiklen sikrer endvidere de respektive Statsborgere fri og let Adgang til Domstolene.

Art. III. Denne Artikel bebuder snarlig Optagelse af Forhandlinger med det Formaal at afslutte en endelig Handels- og Skibsfartstraktat, baseret paa *Principet* om fuldstændig Lighed mellem Parterne og gensidig Respekt for Suveræniteten.

Som ovenfor anført havde den danske Regering ved Gesandstens Note af 14. Juli 1928 erklæret sig rede til at indlede For-